

Prekenteeksten for i dag er en liknelse Jesus fortalte da overprestene og folkets eldste møtte Jesus for å stille spørsmål ved hans myndighet og autorisasjon som forkynner.

Prekenteekst: Matt 21,28-31

"Hva mener dere om dette: En mann hadde to sønner. Han gikk til den ene og sa: Min sønn, i dag skal du gå og arbeide i vingården. Nei, jeg vil ikke, svarte han. Men senere angret han og gikk. Faren gikk så til den andre og bad ham om det samme. Han svarte: Ja, herre. Men han gikk ikke. Hvem av disse to gjorde det faren ville?" Og da de svarte: "Den første", sa Jesus til dem: "Sannelig, jeg sier dere: Tollere og skjøger kommer før inn i Guds rike enn dere."

En mann hadde to sønner. Ingen av dem oppførte seg slik man skulle ønske og forvente. Nå er det engang slik at så lenge barna bor hjemme må de regne med å hjelpe til med husarbeid så vel som hagearbeid. I hvert fall var det slik for meg da jeg vokste opp. På samme måte er det for mine barn. Slik var det vel også for de av dere som er eldre enn meg den gang da dere vokste opp. Det er en viss frivillighet med i dette. Mor eller far spør gjerne barna om å hjelpe til, men samtidig forventes det, og det regnes kanskje også som en selvfølge at barna tar del i arbeidet hjemme.

Her har vi mye erfaring noen og enhver, tror jeg. Kanskje en og annen kjenner seg igjen i han som sa ja til sin far, men likevel unndro seg arbeidet. Noen kjenner seg gjerne igjen som han som først svarte nei, men siden fikk dårlig samvittighet og gikk i gang. Det finnes forhåpentligvis også noen av oss som både har sagt ja og gjort det vi har sagt ja til.

Likevel, det var ganske sikkert en grunn til at Jesus kun brukte eksemplet fra disse to sønnene. I liknelsene benyttet ofte Jesus bilder og situasjoner fra hverdagslivet for å fortelle noe om forholdet mellom Gud og mennesker. I denne liknelsen var faren til sønnene utvilsomt Gud Fader selv. Hvem sønnene var ble også tydelig etter hvert.

Jesus fortalte liknelsen mens han var i diskusjon med overprestene og folkets eldste. De ønsket å sette Jesus fast i vanskelige spørsmål. De spurte Jesus om hvor han hadde fått sin myndighet fra til å underviste folket, hvor på Jesus svarte med et motspørsmål om døperen Johannes. Jesus spurte dem om den dåpen som Johannes døyte med var fra himmelen eller fra mennesker. Av frykt for folket som hadde tiltro til døperens forkynnelse, turte de ikke svare som de mente, men trakk seg unna.

Disse åndelige lederne i folket var utvilsomt slike som sa ja for Gud høyt og offentlig, men likevel hadde sin egen dagsorden som slettes ikke alltid stemte med det som Gud ønsket. Disse tilhørte gruppen av mennesker som sa ja, men likevel ikke gikk inn i arbeidet slik Far hadde bedt dem om.

Jesu liknelser vil alltid utfordre oss som hører dem. Vi er nødt til å stille oss selv spørsmålet; er jeg blant dem som svarer ja og ikke går, eller er jeg blant dem som svarer nei, men likevel angrer?

Det er sagt mye ja i kirkens rom. Hvert år forteller jeg konfirmantene om dåpen. Da forteller jeg også noe om hva foreldrene og fadderne en gang sa ja til da de stod ved døpefonten. Jeg husker at en av konfirmantene for noen år tilbake ble tydelig overrasket. Det løftet foreldrene hadde gitt hadde hun ikke merket noe til gjennom alle årene som hadde gått siden dåpen. Foreldrene hadde altså sagt ja til å be for henne, lære henne selv å be, hjelpe henne til å bruke Guds ord og nattverden. De hadde sagt ja, men ikke gjort noen av det de sa ja til. Hvordan kunne de la være å følge henne opp?

I årenes løp har mange sagt ja ved døpefonten. Mange har blitt viet i kirken og sagt ja til å elske og ære hverandre inntil døden skiller dem ad. Noen har sagt ja til Gud under en gudstjeneste, et stille ja til å følge Jesus og leve under hans ledelse og omsorg. Noen har sagt ja til å gå med bøsser og samle inn penger til Kirkens Nødhjelp. Noen har sagt ja til å være med i menighetskor, i kristent barnearbeid eller i misjonsforening. Det er sagt mange ja. Heldigvis er mange av disse positive svarene fulgt opp av handling.

Verre er det når ordet ja ikke kommer fra hjertet, når en svarer ja fordi det forventes, men en har ikke noe hjerteforhold til den en svarer ja til. De religiøse lederne på Jesu tid må ha hatt det slik. De satt inne med fasit til mange svar, syntes de. De svarte ja på det de var enig om var de riktige spørsmålene å svare ja på, men de hadde ikke hjertet med seg, og de hadde ikke spurt på alvor etter Guds vilje.

Så forteller Jesus i liknelsen om en far og hans to sønner. Det fjerde budet handler om å hedre sin far og sin mor. Barn som vet å ære sine foreldre kjenner dårlig samvittighet når en er ulydig. Det er et hjerteforhold til far og mor. Det er omsorg og gjensidig kjærlighet.

Når barn har respekt for sine jordiske foreldre, hvor mye mer er det da ikke grunn til for Guds barn å ha respekt for Far i himmelen? Barn som bor i foreldrehjemmet vet hva foreldrene forventer. Hvor mye mer skal ikke da Guds barn kjenne Guds bud og vilje? Når Far i liknelsen er Gud, handler Jesu liknelse dypest sett om menneskers forhold til det første bud, om å la Gud være Gud i våre liv. Det finnes mye som vil ta den første plassen som var tiltenkt Gud.

Å lyde Gud dreier seg ikke bare om å gjøre, men i det hele tatt å bry seg om å lytte til og finne ut av hva som er Faderens vilje! Datidens religiøse lederskap hørte ikke på det øret. De hadde trukket sine egne konklusjoner. De mente at de levde godt nok for Gud slik tradisjonen lærte dem. De sa ja, men de kjente ikke Gud. De elsket tradisjonen og sine anerkjente fortolkninger av loven, men de hadde ikke sin samvittighet bundet i Guds absolutt sanne ord.

Døperen Johannes hadde formant folk til å vende om til Gud før han døpte dem nede ved elven Jordan. For den åndelige eliten i Israel var døperen ganske sikkert en som hadde tatt seg til rette. Slik så de også på Jesus. Verken Johannes eller Jesus var autorisert av dem. Men Israels mest forhatte, de prostituerte og de uhederlige tollere som ofte svindlet og stakk penger i egen lomme, disse møtte opp hos døperen Johannes. Disse lot seg døpe til omvendelse. Den samme kategorien mennesker

holdt seg siden nær til Jesus, som treffende ble kalt for synderes venn av sine motstandere. (Luk 7,34).

Så lett det er for vellykkede og selvtilfredse å komme i den situasjonen at en ikke kjenner seg hjemme blant folk som vender om. Verken fariseerne, de skriftlærde eller de eldste og mest ansette i det åndelige lederskapet kom for å vende om. Men de som var utenfor kom. De som fra først av hadde sagt nei til Gud kom. Før levde de i strid med Guds bud, horer og tollere. Nå gjorde de likevel Guds vilje.

Jesus utfordret sine motstandere til å svare på følgende: "Hvem av disse to gjorde det faren ville?" Og da de svarte: "Den første", sa Jesus til dem: "Sannelig, jeg sier dere: Tollere og skjøger kommer før inn i Guds rike enn dere. For da Johannes kom til dere på rettferds vei, trodde dere ham ikke. Men tollere og skjøger, de trodde ham. Dere så det, men likevel angret dere ikke, slik at dere trodde på ham." Matt 21,31-32.

Så ser vi at Jesus er både mild og streng på samme tid. Han er mild mot dem som vender om, men han er streng mot dem som hever seg over disse. Kirken er stedet for tilgitte syndere, for alle som har angret på unnlater og feildisponeringer i eget liv, og likevel gått inn til arbeidet i Guds vingård. Takket være Jesu soningsdød på korset møtes angrende syndere den dag i dag av en nådig Gud, en himmelsk Far som elsker sine barn og innbyr også etternølerne til arbeid i vingården. Det er oppgaver nok. Jeg tror at bønn for menighet, familie, slekt og venner er en av de viktigste oppgavene en kan ha også i livets siste faste når helsen setter stopp for mye annet.

Skulle vi ikke da si et forbeholds fritt ja til Jesus! Han kom for å frelse, og han vil oss det beste for livet og evigheten.

Ære være Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd, som var og er og blir én sann Gud fra evighet og til evighet.